

תוכן עניינים

מה	פתיח דבר
	חלק ראשון: חוק חוזה הביטוח
1	שער א': חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981
1	פרק א: מבוא
5	פרק ב': מהותו של חוזה - (סעיף 1 לחוק)
5	1. סעיף 1 לחוק
5	2. זכותו של מי שאינו מבוטח - אך "מוטב"
6	3. דמי הביטוח תנאי מרכזי ביצירת החוזה
6	4. מהותו של חוזה הביטוח - מסחרית-כלכלית
6	5. חוזה הביטוח - חוזה אישי
7	6. חוק חוזה הביטוח - דיני החוזים הכלליים
8	7. מועד חתימת ההצעה - מועד תחילת הביטוח
9	8. צורתו של חוזה הביטוח
10	9. דרישת המסויימות
10	10. נטל ההוכחה
11	11. היקפו של נטל ההוכחה
12	12. מידת ההוכחה הנדרשת
	13. האם דמי הביטוח המשולמים על-פי חוק הביטוח הלאומי באים בגדר "דמי ביטוח" הנזכרים בסעיף 1 לחוק חוזה הביטוח?
	14. המערער לא השתתף במירוץ כעובד של החברה ולכן, לא היה מחובת החברה לבטחו בביטוח תאונות אישיות {מתן חסות ולא יחסי עבודה} - הערעור נדחה

17	פרק ג': פוליסה - (סעיף 2 לחוק)
17	1. כללי
20	2. חובת תום-הלב
24	3. המצאת הפוליסה ונטל ההוכחה
26	4. מהן תוצאות אי-מסירת הפוליסה לידי המבוטח?
	5. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של
29	נזק לציד אלקטרוני
	6. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של
	מחלוקת לעניין קיומו של כיסוי ביטוחי על-פי מגבלות גיל הנהג
30	בפוליסה
	7. סעיף 2(ב) לחוק - כריתת חוזה ביטוח כאשר המבוטח הגיע
	להסכמה מלאה לביצוע הביטוח עם סוכן הביטוח וטרם הוצאה
31	פוליסה - סוכן הביטוח כשלוחה של חברת הביטוח
33	פרק ד': חובה להבליט הגבלות - (סעיף 3 לחוק)
33	1. כללי
35	2. חובת הבלטת הגבלות וסייגים - איסור על ניסוח מעורפל
	3. החובה ליידע את המבוטח שאין בידו כיסוי מלא - חובת תום-
36	הלב
37	4. חובת המבוטח לקרוא את הפוליסה
38	5. על תניות החריגה לבלוט ולהבהב בעיני המבוטח
38	6. עקרון "ההבלטה" - המבחן לעמידה בתנאי הוא מבחן התוצאה
39	7. נטל ההוכחה מוטל על המבטח
39	8. פרשנות הפוליסה לטובת המבוטח
39	9. הוראת סעיף 3 באה להוסיף ולא להתנות על דיני החוזים

10.	סעיף 3 וסעיף 10 לחוק - חברות הביטוח הגדולות, שילמו תגמולי ביטוח בחסר למבוטחים שרכשו פוליסות ביטוח חיים עם כיסוי לנכות תאונתית. זאת, לאחר שחישבו את סכום התגמולים שלא על-פי המצויין בפוליסה - התביעה התקבלה	40
11.	ההלכה הפסוקה	40
פרק ה': מצורפות לפוליסה - (סעיף 4 לחוק)		
1.	כללי	71
2.	פרשנות סעיף 4 לחוק	71
פרק ו': מתן העתקים - (סעיף 5 לחוק)		
1.	כללי	75
2.	אי-מסירה הפרה של סעיפים 2 ו-5 לחוק	75
3.	המצאה - חוזה קבוצתי	76
פרק ז': חובת הגילוי - (סעיף 6 לחוק)		
1.	כללי	79
2.	מטרת הגילוי הטרום-חוזי	81
3.	פניה של חובת הגילוי ונטל ההוכחה	82
4.	החובה המוטלת על המבוטח - היקפה	83
5.	סעיף 6ג - אלמנט נפשי של כוונת מרמה	83
6.	תחולת סעיף 6-8 על ביטוח רכב חובה	89
7.	המעילות בבנק לא נתגלו בתוך תקופת הביטוח, ולכן הנזק לא היה מבוטח - העתירה נדחתה	93
8.	הפרת חובת הגילוי מצד המשיב בדבר עברו הביטוחי	95

	9. הפרת חובת הגילוי על-פי חוק חוזה הביטוח - ערעורה של קידן
97	נדחה וערעורה של מנורה התקבל
	10. חובת גילוי מוגבלת, המוטלת על המבוטח בשלב הטרם-חוזה
99	- הערעור התקבל
	11. היקפה של חובת הגילוי היזום המוטלת על מבוטח, בנסיבות
	בהן אין הוא נדרש על-ידי המבטח, לחשוף בפניו כל פרט שיש לו
102	נגיעה לחוזה הביטוח - הערעור נדחה
	12. המתווה הראוי הוא תשלום תגמולי ביטוח מופחתים באופן
	יחסי, בהתאם לפרמיה שהיה על המנוחה לשלם אם מצבה
104	הרפואי היה גלוי וידוע
	13. סעיפים 6 ו-7 לחוק - גם מקום שבו לא הופעלו אמצעי מיגון
	יחולו סעיפי חוק חוזה ביטוח המאפשרים תשלום תגמולי ביטוח
105	מופחתים - הערעור נדחה
	14. סעיף 6 לחוק - תשלום תגמולי ביטוח בגין אובדן כושר עבודה
107	הערעור התקבל
	15. הפרת חובת הגילוי על-פי חוק חוזה הביטוח - ערעורה של
109	קידן נדחה וערעורה של מנורה התקבל
113	פרק ח': תוצאות של אי-גילוי - (סעיף 7 לחוק)
113	1. כללי
114	2. סעיף 7ג - קיומה של כוות מרמה
117	3. הפרת חובת הגילוי על-ידי המבוטח - מצב בריאותי

118	4. סדר התשלום היחסי שנקבע בחוק חוזה הביטוח יוצר איזון ראוי בין חובתו של המבוטח לקיים את תנאי חוזה הביטוח, לבין השאיפה להמעיט במקרים שבהם נשללות מהמבוטח זכויותיו באופן מוחלט, אף בשל מחדל רגעי, לאחר ששילם את דמי הביטוח - הערעור נדחה
121	פרק ט': שלילת תרופות - (סעיף 8 לחוק)
121	1. כללי
122	2. אי-הגילוי לא היסב נזק למבטח
122	3. היעדר קיומו של קשר סיבתי בין הפרטים שלא נמסרו למקרה הביטוח
122	4. התנהגות רשלנית של המבטח בבירור המידע החסר - בדיקת הצהרת המבוטח לפני קרות מקרה הביטוח
123	5. ניסוח בלתי-ברור או משתמע לשתני פנים של השאלון למבוטח
124	6. סעיף 8(2) - מהות ומטרה
127	פרק י': תקופת הביטוח - (סעיף 9 לחוק)
127	1. כללי
128	2. הוראת סעיף 9(ב) התנאה - על דיני החוזים הרגילים
128	3. סעיף 9(ב) - דרך ראייתית להסקת הסכמת המבטח
129	4. סעיף 9(ג) - הארכת תקופת הביטוח
129	5. אין הכרח לקבל את הסכמת המבוטח בכתב להארכת תקופת הביטוח
129	6. הודעה בעל-פה או בהתנהגות על אי-הסכמה להאריך את תקופת הביטוח
131	

131	7. סעיף 9(ג) - חידוש הפוליסה והוספת שינויים
133	8. סעיף 9(ד) לחוק - הוראת ההשבה
	9. הנזקים לא התגלו בתוך תקופת הפוליסה, כפי שנדרש לפי
134	חוזה הביטוח - נזק שהוחרג מהפוליסה - הערעורים נדחו
	10. משחודשה פוליסת הביטוח לתקופה נוספת מבלי שניתנה
	הודעה מפורשת שההרחבה אינה חלה, חודשה בכך למעשה גם
135	ההרחבה - הערעורים נדחו
136	11. אבחנה בין עריכת חוזה הביטוח לבין גילוי מקרה הביטוח
	פרק י"א: ביטול החוזה - (סעיף 10 לחוק)
139	1. הדין
139	2. לפני תיקון התשע"ב
143	3. אחרי תיקון התשע"ב
	4. מקרה הביטוח לא התרחש לפני ביטול החוזה, ולפיכך לא
	הגיעו למבוטח תגמולי הביטוח, מכוח חוזה הביטוח טרם ביטולו
150	- הערעור נדחה
	פרק י"ב: מיהו מוטב - (סעיף 11 לחוק)
155	1. כללי
156	2. סעיף 11(ג) - זכותו של המבוטח לקבוע את המוטב או להחליפו
157	3. זכותו של הצד השלישי - המוטב
159	4. הודעה על שינוי המוטב רק לפני קרות מקרה הביטוח
159	5. פוליסה למקרה מוות והתאבדות
159	6. אם לא נקבע בפוליסה מוטב, המבוטח הוא המוטב
160	7. חובת היידוע, בדבר שינוי בתנאי הפוליסה - הערעור נדחה

	8. הסכמת המבטחת מכללא, כי המשיבה עמדה בתנאי המיגון -
161	הערעור נדחה
	פרק י"ג: מעמד המוטב - (סעיף 12 לחוק)
163	1. כללי
164	2. הבנק כמוטב - פניה ישירה למבטח
164	3. קיזוז דמי הביטוח המגיעים למבטח
164	4. התחרות בין זכויות המוטב לבין זכויות המעקלים
	5. עדיפותו של מוטב על-פי פוליסת ביטוח חיים, ביחס לעיקולים
166	שהטילו נושי המבוטח על הפוליסה בחייו - הערעור נדחה
	פרק י"ד: זכויות המבוטח והמוטב - (סעיף 13 לחוק)
169	1. כללי
170	2. סעיף 13(א) - עיקול על תגמולי ביטוח חיים
	3. היחס בין סעיף 147 לחוק הירושה לבין סעיף 13 לחוק חוזה
172	הביטוח
	פרק ט"ו: המועד לתשלום - (סעיף 14 לחוק)
175	1. כללי
176	2. סעיף 14(א) - מועד תשלום דמי הביטוח ושכלול הסכם הביטוח
177	3. פרעון בתשלומים של דמי הביטוח - דחיית התשלום
	4. משלא שולמה הפרמיה ולא הוטבעה חותמת הבנק על תעודת
	הביטוח שהונפקה, הרי שחוזה הביטוח לא נכרת והפוליסה אינה
177	תקפה - הערעור התקבל

181	פרק ט"ז : פיגור בתשלום - (סעיף 15 לחוק)
181	1. כללי
182	2. סעיף 15(א) תכלית ההוראה ותנאיו
186	3. דרישה בכתב לסילוק חוב דמי הביטוח
187	4. הסרת הכיסוי הביטוחי רק לאחר עמידה דווקנית בתנאי החוק
187	5. משלוח ההתראה
188	6. סעיף 15 הינו בבחינת דין מיוחד לדין החוזים הכללי
189	7. ביטול פוליסה בהתקיים שלושה תנאים קומולטיביים
189	8. נטל ההוכחה למשלוח וקבלת ההתראה על כתפי המבטחת
193	9. הדרך לבטל פוליסה במקרה של אי-תשלום דמי הביטוח במועד
194	10. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה שהפוליסה בוטלה עקב אי-תשלום הפרמיה
197	פרק י"ז: סיכון שנתבטל - (סעיף 16 לחוק)
197	1. כללי
199	2. סעיף 16(ב) - תכלית
200	3. בעייתיות של חיתום רטרואקטיבי
201	4. נטל ההוכחה למועד קרות האירוע הביטוחי
206	5. גביית תשלום פרמיה חודשי גם בחודשים שבהם, הלכה למעשה, תנאי הפוליסה אינם מעניקים כיסוי ביטוחי
208	6. היקף חובת הזהירות החלה על סוכן ביטוח - הערעור התקבל
209	7. הטענה כי מדובר במקרה ביטוח אשר מהווה סיכון שנתבטל בהתאם להוראות סעיף 16 לחוק חוזה הביטוח נדרשת לבירור עובדתי ויש לתת רשות להתגונן

213	פרק י"ח: חובת הודעה על החמרת הסיכון - (סעיף 17 לחוק)
213	1. כללי
214	2. אי-תחולת סעיף 17 על חוזי ביטוח שבהם הסיכון כולל אפשרות של החמרה
214	3. סעיף 17(א) - "שינוי מהותי" מהו?
217	4. חובת הגילוי של המבוטח לאחר כריתת החוזה
217	5. חובת הגילוי של המבוטח בתקופת הביניים
223	פרק י"ט: תוצאות של החמרת הסיכון - (סעיף 18 לחוק)
223	1. כללי
224	2. נטל השכנוע להוכחת תנאי סעיף 18 לחוק - על המבטח
224	3. סעיף 18(ג) - "שינוי מהותי" והחוזה לא בוטל
233	4. מקרים שבהם לא הופעל אמצעי להקלת הסיכון בידי מבוטח יידונו על-פי סעיף 18 לחוק חוזה הביטוח, שבמרכזו עומד הסדר התשלום היחסי - הערעור התקבל בחלקו
236	5. פטור מחבות כלשהי והפחתת חבות בהתאם להחמרת הסיכון המבוטח
239	6. מחדל של ביצוע בדיקה פנימית שיכול להשפיע על קרות מקרה הביטוח
241	7. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של נהג בלתי-מורשה
242	8. סעיף 21 לחוק חוזה הביטוח חל גם מקום שבו לא הופעל אמצעי מיגון, ולא רק כאשר האמצעי לא הותקן
244	9. השלכתם של שינויים בסיכון המבטח על זכויותיהם וחובותיהם של הצדדים לפוליסה

247	פרק כ': שלילת תרופות - (סעיף 19 לחוק)
247	1. כללי
247	2. שימוש בעקרון תום-הלב
248	3. הפרת תנאי מיגון
253	פרק כ"א: הפחתת הסיכון - (סעיף 20 לחוק)
255	פרק כ"ב: אמצעים להקלת הסיכון - (סעיף 21 לחוק)
255	1. כללי
256	2. אין להתנות על סעיף 21 לחוק
256	3. מיגון - גישת בתי-המשפט - אי-התקנת מיגון וכיסוי ביטוחי
262	4. אמצעי כיבוי אש - תנאי בפוליסה
295	5. תנאי מוקדם לתחולת הפוליסה או תנאי להקלת סיכון
299	פרק כ"ג: הודעה על קרות מקרה הביטוח - (סעיף 22 לחוק)
299	1. כללי
301	2. אין דרישה צורנית להודעת המבוטח על קרות האירוע
301	3. על ההודעה להתבצע מיידיית עם קרות האירוע
302	4. די בהודעה כללית ואין צורך בפירוט של הנזק או שיעורו
302	5. פרשות הביטוי "מיד" על-פי הנסיבות
302	6. השתהות בת חצי שנה במתן ההודעה על האירוע
302	7. חובת פניה טרם הגשת תביעה
	8. למבקשת היתה אחריות שילוחית למעשה שנגרם, תוך שימוש
307	ברכב במהלך העבודה - הבקשה נדחתה
308	9. חובת צירוף טופס ההודעה למכתב הדרישה

313	פרק כ"ד: בירור חבותו של המבטח - (סעיף 23 לחוק)
313	1. כללי
316	2. מסגרת הזמן לשיפוי המבוטח
316	3. השיקולים בעטיים אין להיחפז בהגשת תביעה לבית-המשפט
	4. חובת המבטחת לפעול בשקידה נאותה ובאופן מיידי לבירור התביעה
317	
318	5. דחיית התביעה מחייבת מתן נימוקים לדחיה
	6. סעיף 23(ב) - חובתו של המבוטח להמציא את המסמכים לבירור תביעתו
318	
320	7. מידע שהיה בידיעת המבטחת
330	8. המצאת מחירון "לוי" להוכחת נזק
	9. היקף האחריות הביטוחית - חוות-דעת מומחה - הבקשות התקבלו
331	
	10. המבקשים ביקשו מבית-המשפט להתערב בקביעות עובדתיות אשר אין מקום לשנות מהן - הבקשה נדחתה
332	
333	11. בירור מקום הסמכות העניינית למחלוקת
334	12. חובת הבירור על המבטח
	13. האם זכותו של מבוטח לתשלום תגמולי ביטוח על-פי פוליסת אבדן כושר עבודה עקב נזק גוף שנגרם לו כתוצאה מתאונת דרכים תעמוד לו אף במקרה של העלמת מידע ו/או מסירת מידע כוזב למבטח
335	
	14. זכותו של מבוטח לתשלומי גמלת ביטוח במקרה שהמבטחת פועלת בניגוד להנחיות המפקח על הביטוח
335	
	15. זכאותו של מבוטח לתשלום תגמולי ביטוח בתביעה לתגמולי ביטוח מכוח פוליסת בריאות ופוליסת ביטוח תאונות אישיות
336	

337	16. מדובר בטענת מרמה הנכללת בחריג לפיו ניתן לטעון לנימוק נוסף שלא בא זכרו במכתב הדחיה
339	פרק כ"ה: הכשלה של בירור החבות - (סעיף 24 לחוק)
339	1. כללי
340	2. סעיף 24(א) - נטל ההוכחה רובץ על המבטח
341	3. הסייגים המפחיתים את החבות
347	4. מקום בו קיימת פוליסת ביטוח בתוקף, נטל ההוכחה לגבי זהות הנהג חלה על המבטחת ולא על קרנית - הערעור התקבל
348	5. כשרות הראיה נבחנת בנפרד מחוקיות האופן שבו הושגה - הערעור התקבל
349	6. אם עשה המבוטח או המוטב במתכוון דבר שהיה בו כדי למנוע מן המבטח את בירור חבותו או להכביד עליו, אין המבטח חייב בתגמולי ביטוח
350	7. חובתה של מבטחת לתשלום תגמולי ביטוח במקרה של חוסר שיתוף פעולה מטעם המבוטח
351	8. זכותה של מבטחת להימנע מתשלום תגמולי ביטוח במקרה של אי-גילוי מידע מטעם המבוטח
353	פרק כ"ו: מרמה בתביעת תגמולים - (סעיף 25 לחוק)
353	1. כללי
355	2. היעדר קשר סיבתי בין המרמה לתשלום דמי הביטוח
355	3. יסודות הדיבור "מרמה" שבסעיף 25 לחוק
356	4. נטל ההוכחה של יסודות סעיף 25 רובץ על המבטחת

5. טענת מרמה לפי סעיף 25 – אי-הכללת נימוק זה במכתב
371 הדחיה של התביעה - חריג
6. מקום בו הוכיחה המבטחת כי המבוטח מסר עובדות בלתי-
נכונות או כוזבות וכי הוא עשה כן ביודעין, ואין ידועות העבודות
הנכונות לאישורן, הרי שיש לראות במבטחת כמי שהוכיחה
371 לכאורה את קיומה של כוונת המרמה
7. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של
376 גניבת הרכב
8. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של
377 נזק רכוש לרכב חונה
9. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של
378 נזק לרכב כתוצאה מתאונת דרכים
10. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של
378 נזק לרכב כתוצאה מתאונת דרכים
11. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של
379 ספק בשאלת הבעלות על הרכב
12. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של
380 ספק בשאלת הכיסוי הביטוחי
- פרק כ"ז: מקרה שנגרם בכוונה - (סעיף 26 לחוק)**
381
1. כללי
381
2. נטל ההוכחה רובץ על המבטחת בטענה על-פי סעיף 26 לחוק
382
3. סעיף 26 פוטר את המבטח רק במקרה של גרימה במתכוון ולא
385 עקב התרשלות של המבוטח

	4. היקף הכיסוי הביטוחי בפוליסת האחריות המקצועית של
390	עורך-דין - הבקשה נדחתה
	5. אין מקום לטענה של אשם תורם בחוזה ביטוח שמטרתו היא
392	ביטוח המבוטח עצמו מפני רשלנותו שלו עצמו
	6. בנסיבות האירוע נשוא התביעה חלה גם החלופה השנייה
	שבסעיף 38 לפקודת הנזיקין, הדנה בדבר הנמלט מנכס ועלול
393	לגרום נזק בהימלטו
	7. לא סביר כי הנתבעת 2 בחרה דווקא בתביעה זו להעניק כיסוי
394	ביטוחי בעת שביתר ההליכים הסירה הכיסוי הביטוחי
	8. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של נזק
396	רכוש כתוצאה משריפה
	9. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של
398	נזק לרכוש כתוצאה מפריצה
	10. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של
398	נזק לרכב כתוצאה מחדירת מים למנוע
	11. זכאותו של מבוטח לתשלום תגמולי ביטוח מהמבטחת
399	במקרה של גניבת רכב
	12. זכותה של מבטחת להימנע מתשלום תגמולי ביטוח במקרה
400	שהאירוע הביטוחי נגרם בכוונה על-ידי המבוטח
401	13. המועדים האפשריים לתשלום תגמולי הביטוח
	פרק כ"ח: המועד לתשלום תגמולי הביטוח - (סעיף 27 לחוק)
405	1. כללי
406	2. תשלום הפרשי הצמדה

	3. כאשר תוחלת הרווח נמוכה, אפשר שעצם הגשת התביעה, על כל ההוצאות הכרוכות בכך, תיחשב ככזו היוצרת הוצאות שאינן מידתיות ואינן הכרחיות	408
411	4. אשם תורם מצד המבוטח	
412	5. תשלומי הביטוח ישולמו תוך 30 ימים מיום שהיו בידי המבוטח את המידע והמסמכים הדרושים לבירור חבותו	
413	6. זכאותו של מבוטח לתגמולי תשלומי ביטוח במקרה של איחור בתשלום של המבטחת	
414	7. זכאותו של מבוטח לתשלום שכר-טרחת עורך-דין והוצאות משפט בנוסף לתגמולי הביטוח	

פרק כ"ט: הצמדה וריבית וריבית מיוחדת - (סעיפים 28 ו- 28א

417	לחוק)	
417	1. סעיף 28 לחוק - הצמדה וריבית	
421	2. "יום מסירת התביעה" לענין חישוב הריבית - פרשנות	
429	3. השבת דמי ביטוח - סעיף 28(ג)	
430	4. סעיף 28א לחוק - ריבית מיוחדת	
438	5. חובתה של חברת הביטוח לדאוג להודיע למבוטח, לוודא מודעותו ולוודא הסכמתו בטרם החוזה השתכלל (סעיף 28א)	
439	6. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת אף על נזקים שאינם מכוסים בפוליסה לביטוח מקיף	
439	7. זכאותו של מבוטח לתשלום ריבית עונשית בתביעה לתגמולי ביטוח על-פי פוליסה לביטוח חיים	
440	8. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של נזק לדירה כתוצאה מנזקי מים וצנרת	

441	9. החלטה של ריבית מיוחדת במקרה הנדון
442	10. אי-חיוב הנתבעת בריבית מיוחדת
	11. זכאותו של מבוטח לתשלומי ריבית מיוחדת מהמבטחת
443	בתביעה לתגמולי ביטוח
	12. נזק שאינו מכוסה בפוליסה - סנקציה בגין תשלום תגמולי
444	ביטוח באיחור - התביעה נדחתה
	13. בהוספת סעיף 28א לחוק הביטוח הביע המחוקק רצונו
	להרתיע את חברות הביטוח מלהשהות את ביצוע חיוביהן שאינם
447	שנויים במחלוקת
	14. הנתבעת בחרה "לשבת על הגדר" ולא נקטה עמדה ברורה
	בנוגע לחבותה הביטוחית כלפי התובע ולא לקחה חלק פעיל
448	בייצוגו בהליך הבוררות - פוליסת אחריות מקצועית של אדריכל
	15. עסק או אדם הכורת פוליסת ביטוח מניח שבמקרה של
450	התרחשות מקרה ביטוח ישולמו תגמולי הביטוח בתוך זמן סביר
451	16. הוכחת טענת הנתבעת באשר לאי-סבירות היקף הנזק
452	17. מה הדין כאשר מקרה הביטוח אירע לפני שנתבטלה הפוליסה
453	18. במקרה הנדון - אין מדובר ב"עניין מהותי"
455	פרק ל': סעד מיוחד - (סעיף 29 לחוק)
455	1. כללי
456	2. דוקטרינת הציפיות הסבירות של המבוטח
457	3. אי-הענקת הסעד על-פי סעיף 29 לחוק
458	4. הפרה שאין בצידה נזק או השפעה על הסיכון המבוטח
	5. הטעמים בשלהם בית-המשפט לא יפעיל את שיקול-דעתו על-
459	פי סעיף 29

463	פרק ל"א: הישנות מקרה הביטוח - (סעיף 30 לחוק)
	פרק ל"ב: התיישנות וסייג להתיישנות - (סעיפים 31 ו-70 לחוק)
465	1. התיישנות - סעיף 31 לחוק
466	2. פרשנות לשונית
468	3. יסודות ההתיישנות הדיונית
472	4. התיישנות תביעת ביטוח
477	5. פרשנות של סעיף 31 - "תביעה לתגמולי ביטוח"
489	6. "פרשנות המילים "לאחר שקרה מקרה הביטוח"
490	7. פירוש המונח "תביעה לתגמולי ביטוח"
491	8. מועד העלאת טענת ההתיישנות
498	9. אי-המצאת מסמך רלוונטי מביאה למסקנה כי אילו היה מומצא המסמך, זה היה פועל לרעת הצד שנמנע מהגשתו
499	10. המועד הקובע לתחילת מירוץ תקופת ההתיישנות בתביעת תגמולי ביטוח הוא מועד קרות התאונה
502	11. האם זכאי מבוטח בתביעת שיבוב לתשלומי נזקי רכוש כאשר חלה על תביעתו התיישנות
503	12. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של הגשת התביעה לאחר תום תקופת ההתיישנות
503	13. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של נזק במיזם בניה עקב תכנון לקוי
504	14. תביעת המנוח התיישנה בעת שהוגשה - הערעור התקבל
507	15. סייג להתיישנות - סעיף 70 לחוק
507	15.1 כללי

508	15.2 יישומו של החריג של סעיף 70
	15.3 עיקרון הפרשנות התכליתית מורה, כי יש לפרש הגבלות על כיסוי ביטוחי בפוליסת ביטוח באורח מצמצם - ככלל, יש להעדיף פרשנות שתקיים את הכיסוי הביטוחי על פני זו השוללת אותו - הערעורים התקבלו
515	
	פרק ל"ג: סוכן הביטוח: הגדרה; שליחות לעניין החוזה; דמי הביטוח ומתן הודעות; תחולת חוק השליחות - (סעיפים 32 עד 36 לחוק)
521	1. כללי
521	2. "סוכן ביטוח" - הגדרה - (סעיף 32 לחוק)
523	3. שליחות לעניין החוזה - (סעיף 33 לחוק)
525	3.1 כללי
525	3.2 חובת הגילוי - (סעיף 33(ב))
531	3.3 המבקש הסכים, כי הסוכן יהא שלוחו לעניין כריתת חוזה הביטוח, המשא-ומתן לכריתתו ותנאיו - הבקשה נדחתה
538	3.4 אופן פרשנות חוזה ביטוח, אחריות מוצר, על רקע גרימת נזק למוצר עצמו - הערעור התקבל בחלקו
539	4. שליחות לעניין דמי הביטוח - (סעיף 34 לחוק)
543	4.1 כללי
543	4.2 הודעת הסוכן לפיה שולמה הפרמיה במלואה מחייבת את המבטחת
544	4.3 כשל של המבוטח
544	4.4 שליחות הסוכן משתרעת גם על דרך התשלום
545	4.5 מחילה על חוב המבוטח אינו מחייב את המבטחת
546	

- 4.6 הצעת הביטוח ותשלום הפרמיה לסוכן מחייבת את החברה המבטחת
- 546
5. שליחות לעניין מתן הודעות - (סעיף 35 לחוק)
- 547
6. תחולת חוק השליחות - (סעיף 36 לחוק)
- 551
7. פוליסת הביטוח בוטלה, בשל התרשלות סוכן הביטוח במילוי הצעת הביטוח - הערעורים נדחו
- 554
8. אין מקום להחיל את הוראות סעיף 33 לחוק חוזה הביטוח, מאחר ודבר ההצעה לביטוח הובאה לידיעה רק לאחר מועד התאונה
- 555
9. זכותה של מבטחת להיפרע ממבוטח במקרה של הסכם פירעון הלוואה שנערך באמצעות סוכן הביטוח
- 557
- פרק ל"ד: מתן הודעות - (סעיף 37 לחוק)**
- 559
1. כללי
- 559
2. באם קיימת דרישה מיוחדת בהסכם יש ללכת לפי הוראות ההסכם
- 559
3. לעניין ההודעות, סוכן הוא שלוחה של המבטחת
- 560
- פרק ל"ה: ייחוד תרופות - (סעיף 38 לחוק)**
- 561
1. כללי
- 561
2. הפרת חובת ההודעה
- 562
3. ביטול הסכם בגין פיגור בתשלום דמי ביטוח
- 562
4. הפרת חובת תום-הלב
- 563
5. תחולת סעיף 9ב לחוק השליחות
- 563
6. פניה לחוק החוזים (חלק כללי)
- 564

565	פרק ל"ו: סייגים להתניה - (סעיף 39 לחוק)
569	פרק ל"ז: תחולה - (סעיף 40 לחוק)
571	פרק ל"ח: הביטוח - ביטוח חיים - (סעיף 41 לחוק)
573	פרק ל"ט: ביטוח אדם זולת המבוטח - (סעיף 42 לחוק)
575	פרק מ': סייג לתרופות - (סעיף 43 לחוק)
579	פרק מ"א: המוטבים - (סעיף 44 לחוק)
579	1. כללי
580	2. זכאותם של מוטבים לתגמולי ביטוח חיים בפוליסה שאינה נקובה בשם שנרכשה על-ידי בעל הפוליסה המנורח
581	פרק מ"ב: ביטול חוזה - (סעיף 45 לחוק)
581	1. כללי
581	2. סעיף 45 דן בחוזים לביטוח חיים
583	3. הודעת הביטול של המבוטח ובכתב
	4. זכות המבוטח על-פי סעיף 45 אינה זהה לזכות הביטול מחמת הפרת הסכם
583	
584	5. חזרה מהודעת הביטול
587	פרק מ"ג: המרה ופדיון - (סעיף 46 לחוק)
587	1. כללי

588	2. פדיון חלקי - (סעיף 46(ד) לחוק)
588	3. התנאה לגבי מתנה
	4. על היחס בין הוראת סעיף 46 להוראת התקנות של הפיקוח על הביטוח
588	
591	פרק מ"ד: המרה ופדיון על-אף ביטול החוזה - (סעיף 47 לחוק)
593	פרק מ"ה: הפוליסה כערובה להלוואה - (סעיף 48 לחוק)
595	פרק מ"ו: סייג לתחולת הוראות - (סעיף 49 לחוק)
597	פרק מ"ז: התאבדות האדם שחייבו מבוטחים - (סעיף 50 לחוק)
603	פרק מ"ח: אימוץ החוזה - (סעיף 51 לחוק)
605	פרק מ"ט: סייגים להתניה - (סעיף 52 לחוק)
	פרק נ': מהות הביטוח - ביטוח תאונה, ביטוח מחלה וביטוח נכות - (סעיף 53 לחוק)
607	
607	1. כללי
607	2. המועד הקובע לעניין התיישנות
608	3. סוג הפוליסה ומהותה
609	4. ביטוח מיוחד

609	5. על שימוש בברירת ביטול החוזה חל עקרון הסופיות, ומכאן, שנפגע אשר בחר לבטל חוזה והיה רשאי לעשות כן והודיע על כך לצד האחר, לא יוכל לחזור בו במטרה להחיות את החוזה
613	פרק נ"א: תחולת הוראות - (סעיף 54 לחוק)
615	פרק נ"ב: מהות הביטוח - ביטוח נכסים - (סעיף 55 לחוק)
615	1. כללי
616	2. תשלום לצד שלישי
617	3. שיטת הכינון
617	4. האינטרס הביטוחי
619	5. היעדר בעלות על רכב אינו נימוק לדחיית תביעה
623	פרק נ"ג: היקף החבות - (סעיף 56 לחוק)
623	1. כללי
624	2. סכום הביטוח
625	3. ההבחנה בין סוגי הפוליסות
625	4. אובדן מוחלט וירידת ערך
629	5. תוספות לרכב האם נכללות בגדר "כלי רכב מבוטח"
629	6. אין חובה על המבוטח להיטיב את הנזק על חשבונו
629	7. מחיר הרכישה איננו רלוונטי לעניין פיצוי המבוטח במקרה גניבה
631	פרק נ"ד: הרחבת החבות - ביטוח נכס - (סעיף 57 לחוק)

633	פרק נ"ה: ביטוח יתר - (סעיף 58 לחוק)
635	פרק נ"ו: ביטוח כפל - (סעיף 59 לחוק)
635	1. כללי
639	2. סעיף 59(א) לחוק
639	3. סעיף 59(ב) לחוק
640	4. סעיף 59(ג) לחוק
641	5. סעיף 59(ד) לחוק
642	6. סעיף 59 לחוק למול סעיף 62 לחוק
	7. כאשר נכס אחד מבוטח אצל יותר ממבטח אחד, בגין אותו סיכון, כל המבטחים נושאים בחבות משותפת לתשלום תגמולי הביטוח, מעין ריבוי חייבים - הערעור נדחה
646	8. "ביטוח כפל"
648	9. זכות התחלוף של המבטח כלפי הצד השלישי - הערעור נדחה
650	10. התקיימות תנאים לכפל ביטוח
653	פרק נ"ז: ביטוח חסר - (סעיף 60 לחוק)
653	1. כללי
	2. קביעת שעת כריתת הביטוח לבחינת שווי הנכס אינה בבחינת תנאי מקפח
653	3. הערכה סתמית של שמאי
654	4. אובדן מוחלט - אי תחולת סעיף 60
655	5. העמדת שוויו האמיתי של הנכס מול שוויה של הפוליסה
656	6. תגמולי ביטוח דירה ותכולתה - פריצה

	7. טענה בדבר העלמת עובדות מהותיות - "ביטוח חסר"
666	{ "עיקרון המיצוע" } - הערעור נדחה ברובו, הערעור שכנגד נדחה
	פרק נ"ח: הקטנת הנזק - (סעיף 61 לחוק)
669	1. הדין
669	2. חובת הקטנת הנזק - עקרון היסוד
670	3. סעיף 61 חובת הקטנת הנזק והפחתת תגמולי הביטוח
671	4. חובת הקטנת הנזק מעת קרות האירוע ואילך
679	5. מניעות המבטחת להעלות טענה שענייניה הקטנת הנזק
	6. חברת הביטוח הפרה את חוזה הביטוח, שכן היא השהתה את
	התשלומים עבור הנזקים בנכס, מה שהוביל לסגירתו - "מנגנון
683	הכינון" - הערעור נדחה
	7. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של
685	טענת אשם תורם
	8. חובתו של הניזוק להקטין את נזקו- בפרישתו מהעבודה לא
	פעל המערער להקטנת נזקו, ועל כל נזקיו כתוצאה מכך - אין
686	המזיק חייב לפצותו
	פרק נ"ט: תחלוף - (סעיף 62 לחוק)
691	1. כללי
694	2. זכות ההשתתפות מול זכות התחלוף
695	3. התנאים לתביעת חברת הביטוח מכוח הסעיף
697	4. הסכם בין המבוטח והמזיק וזכות התחלוף
	5. למבוטח אפשרות לתבוע בעצמו ולהעביר את הכספים לחברת
698	הביטוח

- 699 6. סייגים ביסוד סעיף 62(ד) - האם רשימה סגורה
7. שלושה תנאים מצטברים, מעמידים את זכות התחלוף
- 711 המאפשרת למבוטח לבוא בנעלי מבוטחו - הערעור נדחה
8. הפיצויים בהם חוייבו המערערים שולמו לחברת האוטובוסים
- 714 ולא לחברת הביטוח - הערעור התקבל בחלקו
9. מי ששילם פיצוי לנפגע על-סמך תעודת ביטוח שהוצאה לכלי
- שאינו "רכב מנועי", יוכל לנהל תביעת שיפוי בעילה חוזית של
- 715 המבוטח - הערעור התקבל
10. הגרסה המועדפת מבססת אחריות בלעדית בנוזיקין של
- 716 הנתבעים לקרות התאונה
11. בהיעדר העברת זכות התביעה הנזיקית של המבוטח למבוטח,
- עשוי המבוטח לקבל הן את תגמולי הביטוח מהמבטח, והן
- 719 פיצויים בגין הנזק מהמזיק
12. תביעת שיבוב - זכותה של המבטחת להיפרע מהנתבעים בשל
- נזקים, לכאורה, שנגרמו לה. על-פי סעיף 62 לחוק חוזה ביטוח,
- זכאי מבטח ששילם תגמולי ביטוח למבוטח, להיכנס בנעלי
- 723 המבוטח ולתבוע שיפוי מהמזיק
13. תביעת שיבוב עקב רשלנות מטעם הנתבעת - זכותה של
- 724 המבטחת להיפרע מהנתבעים בשל נזקים, לכאורה, שנגרמו לה
14. זכותה של המבטחת להיפרע מהנתבעת בשל נזקי רכוש
- 725 שנגרמו לה עקב הצפת מים
15. האם זכותה של המבטחת להיפרע מהנתבעים בשל נזקים,
- לכאורה, שנגרמו לה, אף במקרה שמבוטח התובעת חתם על כתב
- 726 ויתור כלפי מבוטח הנתבעת

16. תביעת שיבוב - זכותה של המבטחת להיפרע מהנתבעים בשל נזקים, לכאורה, שנגרמו לה. על-פי סעיף 62 לחוק חוזה ביטוח, זכאי מבטח ששילם תגמולי ביטוח למבוטח, להיכנס בנעלי המבוטח ולתבוע שיפוי מהמזיק
- 727
17. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של נזק לרכב כתוצאה מתאונת דרכים
- 735
18. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של נזק לרכב כתוצאה מתאונת דרכים במקרה שבו נחתם הסכם בו נקבע שהתובעת מוותרת על זכות התביעה כנגד הנתבעת ו/או עובדיה
- 736
19. זכותה של המבטחת להיפרע מהנתבעים בשל נזקים, לכאורה, שנגרמו לה, אף במקרה שהמבטחת חתמה על הסכם ויתור עם הנתבע
- 737
20. האם ישנה חבות של המבטחת במסגרת הפוליסה במקרה של התערבות גורם זר
- 738
21. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של הודעה לצד ג'
- 739
22. תביעת שיבוב - זכותה של המבטחת להיפרע מהנתבעים במקרה של מחיקת התביעה העיקרית
- 739
23. תביעת שיבוב - זכותה של המבטחת להיפרע מהנתבעים במקרה בו מתפשר המבוטח עם המזיק
- 740
24. זכאותו של מבוטח לתשלום פרמיות חסכון בפוליסה לאבדן כושר עבודה
- 741
25. תביעת שיבוב - זכאי מבטח ששילם תגמולי ביטוח למבוטח, להיכנס בנעלי המבוטח ולתבוע שיפוי מהמזיק
- 741

742	26. תביעות תחלוף {סוברוגציה} של חברות ביטוח כנגד רשויות וגופים, שלטענת חברות הביטוח, התרשלותם גרמה לנזקי ההצפות
744	27. קופת החולים ביקשה להיפרע ממזיק בגין השירותים הרפואיים שסיפקה לניזוק, בטרם נכנס לתוקף סעיף 22 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי - הערעור נדחה
746	28. מבטח הנכנס בנעלי המבוטח מכוח תחלוף, אינו הופך לצד שלישי כלפי המוביל הימי לעניין התיישנות - הערעור התקבל
748	29. תביעת שיבוב בגין נזקי רכב - רכוש בתאונת דרכים - התביעה נדחתה
749	30. תביעת שיבוב - האם זכאי מבטח ששילם תגמולי ביטוח למבוטח, להיכנס בנעלי המבוטח ולתבוע שיפוי מהמזיק גם במקרה של תניית הפטר
750	31. תביעת שיבוב - זכאי מבטח ששילם תגמולי ביטוח למבוטח, להיכנס בנעלי המבוטח ולתבוע שיפוי מהמזיק
752	32. תביעת שיבוב - האם המבטחת מושתקת מלהעלות טענת היעדר כיסוי ביטוחי לאחר תשלום תגמולי הביטוח למבוטח
755	פרק ס': ביטוח חובות - (סעיף 63 לחוק)
757	פרק ס"א: סייגים להתניה - (סעיף 64 לחוק)
759	פרק ס"ב: מהות הביטוח - ביטוח אחריות - (סעיף 65 לחוק)
759	1. כללי
759	2. חלוקת ההגדרות לשני סוגים

761	3. מירוץ ההתיישנות
763	פרק ס"ג: היקף החבות של המבטח - (סעיף 66 לחוק)
769	פרק ס"ד: תחולת הוראות - (סעיף 67 לחוק)
769	1. כללי
769	2. ביטוח כפל שהוא גם ביטוח אחריות
	3. חלוקת הנטל של השתתפות בתשלום כפל ביטוח על-ידי שני מבטחים של נזק בביטוח אחריות, כחלוקת הנטל בכפל ביטוח נכסים - הערעור נדחה
770	
	פרק ס"ה: מעמד הצד השלישי - בביטוח אחריות - (סעיף 68 לחוק)
773	1. כללי
773	2. התנגדות המבוטח לפשרה
775	3. אין צורך בצירוף המזיק
776	4. אי-הודעה על הפשרה
776	5. זכותו לפיצויים של נפגע בתאונת דרכים, אשר נהג ברכב בעת שנפגע, היא זכות לפי חוק הפלת"ד ממש, ואין מדובר בזכות חוזית גרידא הנובעת מחוזה הביטוח - הערעורים נדחו
788	6. החוק מקנה לצד שלישי זכות תביעה ישירה נגד מבטח האחריות, ויוצר איפוא יריבות ישירה בין הצד השלישי לבין המבטח - העיקולים, גברו על המחאת הזכות המאוחרת - הערעור נדחה
791	

7. חברת ביטוח אינה רשאית לדחות דרישה מצד שלישי, רק בשל כך שהמבוטח לא מסר לה הודעה, או שאינו משתף עמה פעולה -
793 הבקשה נדחתה
8. תביעת שיבוב, על רקע היעדר כיסוי ביטוחי, בשל הונאה, מכוח סעיף 25 לחוק חוזה הביטוח - התביעה התקבלה בחלקה
795
- פרק ס"ו: פשיטת רגל או פירוק של המבוטח - (סעיף 69 לחוק)**
797
1. כללי
797
2. דמי הביטוח ביחסים בין המבטחת והמבוטח
799
3. תביעה נגד חברת הביטוח ללא צירוף החברה שבפירוק
799
4. חברת הביטוח אינה יכולה לטעון לקיזוז חובות המבוטח כנגד תגמולי הביטוח הזכאי להם צד שלישי
802
- פרק ס"ז: סייג להתניה ולפעולות - (סעיף 71 לחוק)**
805
- פרק ס"ח: סייגים לתחולה - (סעיף 72 לחוק)**
807
- פרק ס"ט: שמירת דינים - (סעיף 73 לחוק)**
813
- פרק ע': תחילה והוראת מעבר - (סעיף 75 לחוק)**
815
- פרק ע"א: דוקטרינת הצפיות הסבירות של המבוטח**
817
- פרק ע"ב: בדיקת פוליגרף**
819

- 821 **פרק ע"ג: תובענה ייצוגית**
 1. האם המשיבות חייבות להשיב את יתרת דמי הביטוח בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, בגין חודש ביטול הביטוח, למבוטחים שביטלו את החוזה, כשבחווה היתה תניית ביטול לפיה הביטול נכנס לתוקף עם קבלת ההודעה על-ידי המבטח?

חלק שני: סדרי דין והליכים בתביעות

ביטוח

- 873 **שער א': מבוא**
- 875 **שער ב': סמכות מקומית**
- 875 **פרק א': כללי**
- 875 1. הדין
- 876 2. כתב התביעה - פירוט הסמכות
- 877 3. מועד העלאת טענת חוסר סמכות מקומית
- 879 **פרק ב': תובענה שאינה במקרקעין - תקנה 3 לתקסד"א**
- 879 1. כללי
- 879 2. מקום מגורים או עסקים
- 880 3. מקום יצירת ההתחייבות
- 885 **פרק ג': תניית מקום שיפוט בהסכם - תקנה 5 לתקסד"א**
- 885 1. כללי
2. תחולתה של תניית השיפוט על היחסים העסקיים בין הצדדים
- 887 לחוזה

888	3. התעלמות מתניית השיפוט בהסכם
888	4. כיבוד תניית השיפוט
893	פרק ד': מקום שיפוט במקרים אחרים - תקנה 6 לתקסד"א
895	פרק ה': בקשה להעברת עניין לבית-משפט אחר - תקנה 6א לתקסד"א
897	פרק ו': תובענות בנושא אחד בבתי-משפט אחדים - תקנה 7 לתקסד"א
899	שער ג': תביעה בסדר דין מקוצר
899	פרק א': הדין
903	פרק ב': כללי
905	פרק ג': ההגנה - בקשת רשות להתגונן
909	פרק ד': תביעות בסדר דין מקוצר בענייני ביטוח
911	פרק ה': דוגמאות
911	1. הערכת שמאי - "סכום קצוב"
911	2. תגמולי ביטוח סיעודי מכוח פוליסה
912	3. רשות להתגונן בנימוק דחיה שלא נטען במכתב הדחיה
914	4. "סכום קצוב" - תיעוד שצורף - "ראשית ראיה"

	5. הטענה כי מדובר במקרה ביטוח אשר מהווה סיכון שנתבטל בהתאם להוראות סעיף 16 לחוק חוזה הביטוח נדרשת לבירור עובדתי ויש לתת רשות להתגונן	915
	6. פוליסת ביטוח סיעוד קבוצתי	917
	7. פוליסה קוקלטיבית - פוליסת סיעוד שתגמוליה קבועים	921
	8. פוליסת ביטוח נכות מקצועית - נתקבלה בקשה למחיקת כותרת	925
	9. פוליסת ביטוח רכב	926
	10. פוליסת ביטוח לנזקי גוף	927
	11. פוליסת ביטוח רכב	929
	12. מנגנון של קביעת תגמולים על-פי מחירון ופעולה אריתמטית פשוטה	931
933	שער ד': תובענה בסדר דין מהיר ותובענה ממוכנת	
933	פרק א': תובענות בסדר דין מהיר	
941	פרק ב': תובענה ממוכנת	
943	שער ה': העתירה המינהלית	
943	פרק א': בתי-משפט מינהליים - מבוא	
	פרק ב': הסמכות המקומית והעניינית של בית-המשפט לעניינים מינהליים	947
	1. הסמכות המקומית	947
	2. הסמכות העניינית	947

953	פרק ג': העברת דיון בעתירה מינהלית
955	פרק ד': עילות, סמכויות וסעדים
955	1. כללי
955	2. זכות העמידה
958	3. השיהוי
959	4. נקיון כפים
960	5. הסמכות למנות מומחים
962	6. קיומו של "דיון מוקדם" במסגרת ההליך המינהלי
963	7. מהו גוף הממלא תפקיד ציבורי על-פי דין
965	פרק ה': סדרי הדין בבתי-המשפט המינהליים
965	1. כללי
966	2. סדרי הדין בעתירה מינהלית
966	3. המועד להגשת עתירה {תקנה 3, 4}
972	4. שיהוי - שלושת היסודות
980	5. הארכת מועד להגשת העתירה - תקנה 3(ג) לתקנות (סדרי דין)
982	6. כתב העתירה {תקנה 5}
996	7. צו ביניים {תקנה 9}
1002	8. כתב תשובה (תקנה 10)
1004	9. פרטים נוספים (תקנה 11)
1009	10. הגשת מסמך לבית-המשפט (תקנה 12)
1010	11. סייג למסירת מידע ומסמכים על-פי תקנה 11, 12 {תקנה 13}
1011	12. עיקרי טיעון {תקנה 14}
1013	13. ראיות {תקנה 15}

1018	14. סדר הטיעון { תקנה 16 }
1019	15. פסק-דין { תקנה 17 }
1019	16. אי-התייצבות { תקנה 18 }
1021	17. דיון דחוף { תקנה 19 }
1021	18. סייג לתחולת תקנות סדר הדין האזרחי { תקנה 20 }
1024	19. ערעור מינהלי
1034	20. תובענה מינהלית { תקנות 29, 30 }
	21. המועד להגשת ערעור ובקשת רשות לערער, בקשה להארכת מועד { שינוי מועדים } { תקנות 33 ו-38 לתקנות (סדרי דין) }
1040	
1041	22. טעות בדין כ"טעם מיוחד"
1045	23. הוראות משלימות { תקנה 34 }
1047	24. הוראות כלליות
1048	25. כתבי טענות נוספים { תקנה 36 }
1049	26. בקשה תהא בכתב { תקנה 37 }
1049	27. חישוב מועדים { תקנה 39 }
1050	28. ביטול החלטה שניתנה על-פי צד אחד { תקנה 40 }
1050	29. הוצאות { תקנה 41 }
1052	30. שמירת תוקף { תקנה 42 }
1052	31. עיכוב ביצוע וסעד זמני { תקנה 43 }
1062	32. תקופת פגרה { תקנה 44 }
1064	33. הוראות מעבר { תקנה 47 }

חלק שלישי: על דיני הראיות בהקשר של תביעות בענייני ביטוח

- 1065 שער א': נטל ההוכחה בתביעות ביטוח
- 1065 פרק א': כללי
- 1067 פרק ב': הנטל לעניין תביעות ביטוח
- 1069 פרק ג': על מי נטל השכנוע לעניין גרימת מקרה ביטוח בכוונה
- 1069 1. כללי
- 1069 2. הגישות השונות
- 1072 3. סיכום ההלכה
- 1075 פרק ד': אבחנה בין סוגי הפוליסות לעניין נטל ההוכחה
- פרק ה': אבחנה בין טענה שהאירוע אינו "מקרה ביטוח" לבין
- 1077 חריג לכיסוי הביטוחי
- 1079 פרק ו': בדיקת הפוליגרף
- 1085 פרק ז': דוגמאות
- 1085 1. נטל ההוכחה - חריגה מן הכיסוי הביטוחי
2. זכאותו של מבוטח לתגמולי ביטוח מהמבטחת במקרה של
- 1086 נזק לרכוש כתוצאה מפריצה
- 1087 3. החברה לא הרימה את הנטל

1087	4. נטל הוכחה להוכחת חריג על המבטחת
1089	שער ב': נזק ראייתי וביטוח
1091	פרק א': מבוא
1091	פרק ב': דוקטרינת הנזק הראייתי
1101	פרק ג': הפן הדיוני-ראייתי
1107	פרק ד': הפן הנזיקי-מהותי
1125	פרק ה': דיני נזיקין
1125	1. כללי
1125	2. דוקטרינת הסיכון
1126	3. דוקטרינת הנזק הראייתי
1135	פרק ו': שיהוי, התיישנות ו"נזק ראייתי"
1135	1. כללי
1136	2. שיהוי ו"נזק ראייתי"
1139	פרק ז': דיני ביטוח
1139	1. תביעה כנגד חברת ביטוח - נזק שנגרם לרכב
1141	2. תביעת שיבוב של חברת ביטוח
1142	3. נזקי הצפה

1147	שער ג': ה"חסיון"
1147	פרק א': מבוא
1153	פרק ב': סוגי החסיון במשפט הישראלי
1155	פרק ג': חסיון מוחלט וחסיון יחסי
1159	פרק ד': היחס בין חסיון מסמך לבין קבילותו
1163	פרק ה': מוסד ה"רלבנטיות"
1173	פרק ו': החסיון בראי תקנות סדר הדין האזרחי
1173	1. כללי
1182	2. מטרת הכנת המסמך שימושו הייחודי לצורכי המשפט
1183	3. חסיון וסודיות
1184	4. מסמכים "מועילים" ו"מזיקים"
1185	5. דחיית העיון במסמכים או גילויים למועד מאוחר יותר
1189	6. ביטול חסיון וחקירה חוזרת של עדים
1194	7. דו"ח חקירה
1196	8. חסיון שבתקנות סדר הדין האזרחי וחוק חופש במידע
1201	9. הצגת מסמך שחסיונו שנוי במחלוקת
1202	10. טענת חסיון מסחרי
1206	11. עיון - הסמכות מכוח תקנה 119 לתקסד"א
1212	12. ניהול ההליך - "קלפים גלויים"
1213	13. ניירות עבודה של רואי חשבון

1215	פרק ז': חסיון של מסמכים שהוכנו לקראת משפט
1253	פרק ח': החסיון בהליך גישור
1283	שער ד': מומחים
1283	פרק א': מבוא
1289	פרק ב': מומחה מטעם בית-המשפט
1289	1. כללי
1292	2. מינוי המומחה בהסכמה
1293	3. מומחה מטעם בית-המשפט כל עד אחר
1295	4. העדפת מומחה שמונה ללא הסכמה על-ידי בית-המשפט
1296	5. מינוי של בית-המשפט מיוזמתו
1297	6. סיכום
1303	פרק ג': פסילת חוות-דעת מומחה ומומחה בית-משפט
1303	1. פסילת חוות-דעת מומחה של אחד הצדדים
1304	2. פסילת מומחה מטעם בית-המשפט או מומחה מוסכם
1317	פרק ד': הודעה על רצון לחקור מומחה שהגיש חוות-דעת
1317	1. כללי
1319	2. חקירה נגדית של מומחים
1321	3. ויתור על חקירה נגדית
1322	4. חקירה נגדית של מומחה מטעם בית-המשפט
1323	5. חקירה נגדית של מומחה מוסכם

- 1324 6. על בית-המשפט להיעתר לבקשת צד להזמין מומחה לחקירה
- 1325 7. אין בשאלות ההבהרה שהוצגו למומחה, משום מיצוי או ויתור
על זכות החקירה הנגדית
- 1326 8. כיצד לנהוג בחקירת עד מומחה
- 1326 9. חוסר אפשרות חקירה נגדית עקב מותו של עד
- 1327 **פרק ה': בקשת הוראות**
- 1329 פרק ו': חוות-דעת מומחה שמינה בית-המשפט
ושליחת שאלות הבהרה
- 1339 **פרק ז': תיקון כתב טענות עקב חוות-דעת מומחה**
- 1345 **פרק ח': אי-קיום התקנות**
- 1349 **פרק ט': חוות-דעת מומחה בראי פקודת הראיות**
- 1349 1. חוות-דעת מומחה ותעודת רופא (סעיף 20 לפקודת הראיות)
- 1351 2. חזקת חתימה (סעיף 21 לפקודת הראיות)
- 1351 3. חוות-דעת שנעשתה מחוץ לישראל (סעיף 22 לפקודת הראיות)
- 1354 4. צורת חוות-הדעת והגשתה (סעיפים 24 ו-25 לפקודת הראיות)

**חלק רביעי: המפקח על הביטוח - חברות
ציבוריות, ציות, בקרה ואכיפה**

1359	שער א': כללי
1359	פרק א': מבוא
1359	1. כללי
1361	2. "רגולציה" מהי?
1364	3. רגולטורים בישראל
1365	4. על הרגולציה בשירותים ציבוריים שונים
1365	4.1 כללי
1366	4.2 השימוש של הרשות השלטונית בסמכויות הרגולציה
1370	4.3 הרגולציה בתחום התקשורת
1377	4.4 הרגולציה בשירותים בתחום הבזק
1377	4.5 הרגולציה בתחום שירותי הפיקוח הווטרינרי
	4.6 הרגולציה בתחום שירותי הבריאות - הסדרה חוקית של
1379	תרופות
1382	4.7 הרגולציה בתחום משאבי הגז
	4.8 הרגולציה בתחום זכויות עובדים זרים - בריאות
1384	וביטחון סוציאלי
	4.9 שירותים בתחום החקלאות - חוק הצמחים - רגולציה
1389	מיוחדת
1391	4.10 הרגולציה בתחום שידורי טלוויזיה
1393	שער ב': ממונה אכיפה וציות
1393	פרק א': רקע והתפתחות

1395	פרק ב': דיני ההגבלים העסקיים
1397	פרק ג': תאגידי בנקאיים
1404	פרק ד': חברות ציבוריות ותאגידי מדווחים {ניהול תיקים, קרנות נאמנות, חיתום, יועצים בבנקים}
1403	פרק ה': גופים מוסדיים {ביטוח וקופות גמל}
1405	פרק ו': הפסקת כהונת ממונה על האכיפה
1407	פרק ז': טבלת הרגולטורים לעניין ממונה על הציות
1413	פרק ח': ממשקי ממונה אכיפה - הנהלת הארגון
1415	פרק ט': תכנית אכיפה פנימית
1415	1. כללי
1415	2. היסטוריה והתפתחות
1418	3. תכניות אכיפה פנימית בישראל - מקור וסמכות
1419	4. רכיבי תכנית האכיפה הפנימית
1419	4.1 "הטון בצמרת" - דירקטוריון והנהלה בכירה
1421	4.2 מעורבות אקטיבית - דירקטוריון והנהלה בכירה
1422	4.3 "תרבות של ציות" - מההנהלה ל"שטח"
1424	4.4 התאמת תכנית האכיפה הפנימית לתאגיד בו היא מיושמת
1426	4.5 סקרים, נהלים וסדרי טיפול

1433	4.6 הדרכה
1435	4.7 מנגנוני דיווח
1438	4.8 יישום והטמעה
1441	4.9 הפקת לקחים
1442	4.10 עדכון התכנית
1444	4.11 צעדים משמעותיים
1447	4.12 ניהול מסמכים ותיעוד
1449	5. אפקטיביות תכנית האכיפה הפנימית
1451	6. מעמדם של ממצאי הממונה על האכיפה
1452	7. תכנית אכיפה פנימית - יתרונות וערך
1457	8. דוגמאות מארה"ב
1463	9. מעורבות מבקר הפנים בתכנית האכיפה הפנימית
1463	10. ממשקים בין גורמי הבקרה בארגון
1467	פרק י' : אחריות מנכ"ל ונושאי משרה
1467	1. רקע
1471	2. אמצעים להגנה על נושאי המשרה והמנכ"ל
1476	3. אחריות והגנה של עובדים ומנהלים שאינם נושאי משרה
1477	שער ג' : אכיפה מינהלית - גופים מוסדיים
1477	פרק א' : כללי
1477	1. מבוא
1478	2. רקע כללי
	3. הרפורמה בתחום החסכון הפנסיוני מכוח סעיף 20 לחוק
1482	הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005

	פרק ב': חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-	
1503		1981
	פרק ג': אמצעי האכיפה המינהלית - העיצום הכספי	
1509		
1509		1. כללי
1510		2. קביעת העיצום הכספי
1512		3. תהליך הטלת העיצום הכספי על המפר
1512		4. קביעת סעיפי ההפרה (התוספת השלישית לחוק)
1515		5. קביעת סכום העיצום הכספי (התוספת הרביעית לחוק)
1520		7. חוק הפיקוח על קופות גמל
1524		8. חוק הייעוץ
1527		9. חוזר 2013-9-20 ניהול סיכוני ציות בגופים מוסדיים
1527		10. תחולת סדר הדין האזרחי בהליך ערעור על החלטה להשית עיצום כספי
1528		11. תחולת סדר הדין הפלילי
	פרק ד': הממשק בין חוקי האכיפה השונים	
1533		
1533		1. דיני הגבלים עסקיים והפיקוח על ביטוח
		2. הליך מינהלי נגד נושא משרה בכירה בתאגיד בנקאי ובגוף מוסדי
1535		
1537		רשימת פסקי-דין, ספרות ומאמרים לפי נושאי הספר

